Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Nr. 10. Pris 10 Øre.

Øreskrifter for Folket.

Enkens fortabte Søn (af C. A. Thyregod.)

Med 4 Billeder.

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.
Trykt hos J. H. Schultz.
1881.

Enkens fortabte Søn.

Fortælling af

C. A. Thyregod.

Østkanten af Stallerup Kirkegaard stod et gammelt Ælmetræ, der rakte med sine lange og lavthængende Grene vidt ud over Kirkegaardsdiget og skyggede over Kirkebakkens Skrænt og den neden for løbende Vej. Det var en Sommerdag med drivende Skyer og Solskinsglimt i hurtig Vexling, saa Lys og Skygge droge hen over Jorden i rask Bølgegang. Vinden susede i Ælmetræets brede løvrige Krone, men paa Skrænten under Træet var der Læ og Skygge, og der laa et ungt Menneske, i Færd med at afbarke en Pilegren som til en Barkfløjte. Snart kastede han dog Legeværket bort og strakte sig mageligere i Græsset. Det var Morten Ravn, Kræmmer-Kirstens eller Kirsten Ravns Søn, som her tog sin Middagshvile. Han havde næppe fyldt tyve Aar, var temmelig høj af Bygning og havde lange spinkle Lemmer. Ellers var han en kjøn, mørkhaaret og skjægløs Knøs, men havde noget ustadigt, flygtigt og drengeagtigt i sit Væsen. Han var i en Overgangstid, der kan have stærke Brydninger; i hans Sind var der aabenbart saadanne til Stede, og han talte temmelig højrøstet med sig selv, saa det lod til, han var vred paa nogen.

„Jeg skulde sove Middagssøvn, men jeg kan ikke. Jeg er kjed af at sove, kjed af at arbejde — ogsaa kjed af at se paa de flyvende Skyer, thi jeg kan ikke som de flyve vide om Verden og leve af Luften. Kunde jeg det, fløj jeg bort strax, thi her er der intet, som holder mig fast, ingen, som bryder sig om mig — jo, en er der maaske, en hjælpeløs Stakkel, men dog bedre end alle de andre. Det vil jeg nu ikke tænke paa, for jeg har nok i min egen Del. — Jeg kan ingen Ting udrette. Alt hvad jeg foretager mig, er galt, og det kan jeg skaffe vidnesfast, thi min Moder, mine Søstre og Svogre vil bekræfte det med Haand og Segl, om det forlanges, og de vil tillige give mig Attest for, at jeg

ligner min Fader paa en Prik og kan aldrig blive til noget. Er det min Skyld, om jeg ligner min Fader? Og hvorfor har de saa ikke lagt mig hos ham herinde paa Kirkegaarden og givet mig en forsvarlig Dyne af Græstørv? — I Formiddag drog jeg ud at pløje, og baade jeg og Studene var flittige, men da vi var omtrent færdige, kom Svoger Kristian og sagde, at den Ager skulde netop ikke været pløjet. Derefter gik jeg ud at slaa lidt Kløver til Studene, men da jeg var færdig dermed, kom Svoger Søren Post og sagde, at den Kløver maatte jeg ikke slaaet, for deraf vilde han haft Kløverfrø at saa sine skabede Tidselbrinker med. En Svoger kaldte mig en Tosse, og den anden et Fæ, og de havde begge Ret, thi de har altid Ret. Da jeg saa kom hjem, var begge mine Søstre til Stede, og de og min Moder holdt stort Grædegilde i Anledning af, at de havde hørt, jeg i Søndags tabte 13 Skilling i Keglespil. Det værste var, at de ikke vidste, jeg havde Pengene, da jeg tav med, at Mølleren havde givet mig en Mark, fordi jeg saa efter hans Heste, mens han var i Kirke. — Jeg vil dog herefter selv raade for mine Penge."

„Gid jeg vidste, om jeg var saa dum, som de siger! Inger siger, at jeg er ikke dum, men hun forstaar sig vel ikke paa det, hvorimod de andre — aa Søstre og Svogre kan vel ogsaa tage fejl, og min Moder tror alt hvad de siger. Ellers var hun slet ikke saa slem, naar der bare ikke var Tale om Penge. Men der kommer Inger nede paa Vejen og gaar og græder. Ja, hun har det heller ikke godt, stakkels Pige. Hallo, Inger! Kom herop og sig mig, hvad du brøler for!"

Den lyse, smukke og fattigklædte sytten Aars Pige standsede sin Gang, tørrede sine Øjne og saa' op til Knøsen, hvorefter hun vendte sig bort for at fortsætte sin Vandring. Men nu rejste Morten sig og gjorde et Spring, der bragte ham halvvejs ned ad Skrænten, han tumlede videre og stod snart paa Vejen foran Pigen og gjentog sit Spørgsmaal i en mere deltagende Tone: „Hvad græder du for, lille Inger?"

„Det ved du vel nok," svarede Inger.

„Jeg kan maaske gætte det," svarede han, „men hvorledes gaar det?"

Vi have hørt, at Mortens Moder bar Navnet Kræmmer-Kirsten, og dette Navn havde hun faaet, fordi hun drev Smugkro og Smaahandel i sin Bopæl norden for Stallerup Kirke. Det var en Næringsvej, hun var opfødt ved, og i

Følge Natur og Vane var hun tilbøjelig til slet Vinding og var Guldkalvens ivrige og hengivne Præstinde. Hendes Stræben havde baaret Frugt. I sin første Ægtefælles Tid havde hun faaet sit næsten jordløse Hus forbedret ved Indkjøb, saa det blev et ret anseligt lille Boelsted, og Folk sagde halv spøgende, at hun nok vilde naa at faa sit Hus paa Stallerup Gade ophøjet til et Grevskab. At Kirstens Mand døde bort fra hende og to unge Døtre gjorde ingen videre Forandring; men det tog en anden Vej, da Enken atter giftede sig med Niels Ravn. Han var nok en temmelig løs Fugl; han var i alt Fald ikke af den pengegridske Slags, og det blev ham tit for hedt at være i Huset hos Konen og Stifdøtrene, der tidlig lærte at træde i Moderens Sko. Niels drev da om paa fremmede Steder og satte Penge til. Det gik tilbage med Velstanden der hjemme, og der var ond Forligelse mellem Ægtefolkene, men Niels var dog Mand i Huset, naar det kneb og navnlig, naar han havde Svirebrødre hos sig. Imidlertid afgik han ved Døden, medens hans eneste Barn Morten endnu var en Dreng, og saa giftede Kirsten sig ikke tiere; hun havde faaet nok af Ægtestanden, men hendes Gridskhed efter Vinding havde snarere taget til end af. Nu tiltog hendes Velstand atter, skjønt hun ikke kjøbte Jord, men ophobede Pengesummer. Dog, Niels Ravns Unoder kunde hun ikke glemme, hun kunde end ikke lide at bære hans Tilnavn, der dog lovlig tilkom hende som hans Enke, men lod sig heller kalde Kræmmer-Kirsten. Hun syntes heller ikke at have noget Moderhjærte for Sønnen. Hendes Døtre Karen og Mette havde altid næret Uvilje til Stiffaderen og overførte denne Følelse paa deres Halvbroder, der virkelig i det ydre og vel ogsaa ellers havde megen Lighed med sin Fader. Denne Lighed skulde pilles ud, og da Døtrene bleve gifte: Karen med Kristian Rask, og Mette med Søren Post — begge velhavende, smaasindede og snæversynede Gaardmænd i Kirkebyen, saa fik Morten Ravn fem Opdragere, nemlig en Moder, to Søstre og to Svogre, der hver for sig tiltog sig Myndighed over ham, han skulde adlyde dem alle, skjønt de ikke vare enige i Enkelthederne, men droge hver til sin Side. En saadan Opdragelse havde sine Mangler, thi mange Kokke fordærve Suppen.

Niels Ravn havde dog ogsaa haft Venner og blandt dem var en forfløjen Person, som gik under Navnet Glar-Peter, fordi han var Glarmester, hvorvel han ogsaa fuskede i andre Haandværker. Peter havde i sin Ungdom været en

smuk og stadselig Svend, en forvoven Krop, en Spiller og Svirebroder, som vistnok var værre end Niels Ravn. Letsindige og ganske godmodige Fyre vare de i Grunden begge, og hver af dem havde sin særegne Skæbne. Peter var bleven gift med en lam Skræddерpige, der havde en Smule Penge, men ellers ikke mange Tillokkelser, hvorimod hun selv var blændet af Peters flotte og kjække Ydre. For hendes Penge kjøbtes Korshøjhuset, sønden for Stallerup Kirke. Huset stod paa Skrænten af Korshøj, hvis Fod skraanede ned mod Langedam og skiltes derfra ved en Alfarvej. Jordtilliggendet var mest stejle Lyngbrinker og moseagtige Kløfter, saa det var hverken meget eller godt, og der blev da heller ikke opdyrket stort andet af det end en Smule Have paa Skraaningen ned til Vejen.

Peter var Mand for at ødelægge hver Skilling han fortjente, og mere til, og saa blev det Konens Sag at forsørge sig selv og deres eneste Barn. Konen havde som Skrædderpige haft sine Mangler; hun havde aldrig ret kunnet faa Klæderne til at sidde, som de skulde; men ærlig og flittig var hun, og hun gjorde trofast og billigt Arbejde, og derfor tyede man gjærne til hende som Lappeskrædderske og med grove Hverdagsklæder, hvor Snittet var af mindre Betydning. Sædvanlig manglede hun ikke Arbejde. Hendes Levevis var tarvelig, og hun kunde nok bjærge Føde og Klæder til sig og sin lille Inger og endda have noget at gjøre Manden til gode med, naar han vendte hjem fra det lystige Lag. Og Peter var næsten altid i godt Lune, han var oftest venlig mod sin Hustru, og den vanføre, sygelige Kvinde var taknemmelig for hans Venlighed og syntes, at hendes Skæbne var ikke saa meget slem endda.

Kræmmerkonen hadede Peter, hvem hun troede om, at han forførte Niels Ravn. Hun hævnede sig ved at lade Peter drikke og gjøre Gjæld i sit Hus, og Gjælden summede sig op. Da Niels døde, krævede hun Afgjørelse, og Peter, der egentlig ikke gjærne vilde, at Summens Størrelse strax skulde komme for hans Kones Øren, gav gode Ord. Sagen ordnedes saadan, at han skulde give en skriftlig Forpligtelse, og den skrev Søren Post, thi sligt forstod han sig paa. Summen var 250 Rd. eller blev afrundet dertil, og det fastsloges, at Peters Ejendom, Hus og Jord, Ind- og Udbo skulde være pantsat, og at Kirsten kunde tage det og jage Familien ejendomsløs bort, hvis Renten ikke bestemt blev betalt halvaarlig, inden Juni og December Maaneds Udgang.

I sit Letsind gik Peter ind paa alt, men Sagen dulgtes ikke, som det var ham lovet; hans Kone fik det snart at vide, og det kan nok være, at den ellers saa sagtmodige Kvinde fra den Tid udtalte sig bittert mod Krokonen, hvem da ogsaa Peter skosede ved Lejlighed, skjønt han lige fuldt undte hende sin Søgning, naar han havde en Skilling at sætte til.

Venskabet mellem Niels Ravn og Glar-Peter forplantede sig til deres Børn, hvor forskjellige de end vare. Morten, der var sit Hjems Hadegaas, var flygtig og letsindig, naar han var overladt til sig selv, men Inger var sin Moders Trøst og Glæde og var da ogsaa afholdt af sin Fader, for saa vidt han kunde holde af nogen. Den lille Pige i det fattige Hjem havde paa sin Vis faaet en lykkelig Arv, i det hun havde Moderens taalmodige, trofaste Hjærte og sin Faders vindende Væsen og tiltalende Ydre. Pigebarnet blev gaaende hjemme, thi Moderen kunde ikke afse hende og heller ikke godt undvære hende, da hendes egen Skrøbelighed tiltog, saa hun næppe kunde hjælpe sig selv. Inger lærte Syning af sin Moder, var flittig som hun og tegnede til at blive dygtigere, da hun havde Kløgt og Skjønhedssans.

Der indtraf et Aar, da der var Dyrtid og Fodertrang og lidet Arbejde, saa det blev strængt for de to Kvinder at skaffe Føden til Husstanden og deres eneste Ko. Det saa galt ud, da Tiden nærmede sig, at Renterne skulde betales, thi man tvivlede ikke om, at Kirsten vilde bruge sin Ret og gjøre dem husvilde. Selv Peter blev urolig, og da han fik noget Arbejde hos en Tømmermand, lovede han at holde Faste, som han kaldte det, og opspare sin Fortjeneste. Mod sin Sædvane holdt han Ord, og da Tiden kom, havde han et Par Daler, Konen havde omtrent lige saa meget, og saa var Inger ude i Nabolavet og fik lidt Forudbetaling paa Syning, saa Peter den sidste Aften i Juni gik ind til Krokonen med de fem Rigsdaler i Lommen. Der var Gjæster, blandt andre Søren Post, som spurgte, om han havde betalt sine Renter.

„Nej," lød Svaret, „men jeg tænker nok, Kirsten giver mig Henstand."

„Nej, jeg gjør ikke," sagde Konen, som havde hørt hans Ord. „Begynder jeg med det, faar det aldrig Ende."

„Aa jo, denne ene Gang!" bad Peter. „Jeg skal ærlig og redelig betale dig Pengene."

„Jo vist! Naar fik jeg dem saa, om jeg skulde stole paa dine Løfter. Naar vilde du betale dem?"

„Nu, om ikke før, saa paa Dommedag.“

„Ak!“ sukkede Enken, som nok ved Lejlighed vilde stille sig gudfrygtig an, „du tænker nok ikke meget paa Dommedag, du!“

„Jo, saamænd gjør jeg saa,“ spottede Glarmesteren, „for da kommer jeg til Ære og Værdighed, da skal jeg staa her og udskjænke Dramme, for naar du, Kirsten, skal gjøre Regnskab for alle de syndige Penge, dine Ravnekløer har skrabet til sig, saa har du ikke Tid selv at staa for Skjænken.“

Kirsten korsede sig og vendte sig uvillig bort, nogle af Gjæsterne trak paa Smilebaandet, men Søren Post, der gættede, at Glarmesteren maatte have Penge, eftersom han var saa kry, vinkede ham hen til Bordet, skjænkede for ham, bladede i et Spil Kort, og Peter, der efter sin Fastetid igjen fik Blod paa Tand, gik i Snaren. Han kastede om sig med Vittigheder og store Ord, og imidlertid vandrede de fem Daler ud af hans Lomme og gik dels over i Søren Posts Værge som Kortspiltab og dels i Kirstens Skuffe som Betaling for Drikkevarer. Hen ad Morgenstunden stavrede han hjemad, og da han havde udsovet Rusen, tilstod han, at Pengene vare borte, og Renterne dog ikke betalte, hvorhos han havde en svag Mindelse om, at han maaske endog havde været uartig mod Kirsten Ravn og hendes Yndlingssvigersøn.

Gode Raad vare dyre, eller rettere, de forefandtes slet ikke. Efter lang Drøftelse erklærede Peter, at han var tilfreds hvordan Fanden det gik, saa forlod han Raadslagningen og gik i Byen, og nu blev det vedtaget, at Inger skulde gjøre et Forsøg med at trygle Krokonen om Henstand. Det blev iværksat, men den uforanderlige Afgjørelse lød: „I Gaar skulde Pengene været betalte og blev det ikke; i Dag vil jeg endnu give Henstand til Solnedgang, men ikke en Time længere.“

Det var med denne Besked Pigen vendte tilbage, da hun traf Morten østen for Kirkegaarden, han kjendte Sagen i Forvejen, og nu sagde hun ham hvad hun var gaaet efter, og hvorledes Ærendet var faldet ud.

„Du skal ikke græde for det, lille Inger!“ sagde han, „de fem Daler kan du jo faa skrabet sammen.“

„Men til Aften! Det er umuligt,“ svarede hun.

„Nu, saa faar min Moder jo at bie. Hvor der intet er, der har jo Kejseren tabt sin Ret.“

„Men saa kan din Moder jage os ud af Huset og tage vor Smule Sengklæder og hver en Stump, vi ejer. Nej, der

er ingen Raad. Jeg synes, at Vorherre i Himlen ikke selv kunde finde paa Raad."

„Skam dig, Inger, at tale saadan om Vorherre! Jeg, der er saa stor en Tosse, har allerede fundet paa Raad. Vent mig her! Jeg er tilbage i en Haandevending."

„Hvad har du i Sinde?" spurgte hun.

„Det skal du nok faa at se; vent bare."

Han løb hjemad. Hun satte sig paa Vejkanten og sagde til sig selv: „Han vil prøve at bede sin Moder om Henstand. Gud give, det maa lykkes! Jeg skal arbejde Nat og Dag, til hun bliver betalt. Men det lykkes vist ikke. Hun holder ikke af Morten, og os under hun en Ulykke. Nej, det lykkes vist ikke."

Hun rejste sig og satte sig igjen og syntes uvis, om hun skulde gaa eller blive, thi han tøvede længe. Endelig kom han farende omkring Kirkegaardshjørnet. Snart stod han hos hende og stak hende fem Rigsdaler i Haanden i blanke Sølvpenge. „Du kan fly mig dem igjen ved Lejlighed; det haster ikke," sagde han.

Det var ikke at undres over, om den rige Kones voxne Søn havde en saadan Sum, og tilmed vidste hun, at han for nogle Dage siden havde solgt et Par Faar, der sagdes at tilhøre ham, skjønt de havde gaaet i Flæng med hans Moders Faareflok. Hun takkede hjærtelig for Laanet og skyndte sig tilbage til Kirsten Ravn og betalte hende Pengene. Krokonen saa vist paa dem, bad saa Pigen vente lidt, da hun vilde give hende Kvittering, og den skulde Søren Post skrive.

Lidt efter kom Søren Post og Kristian, og med det samme kom Glar-Peter, som der ogsaa var gaaet Bud efter. Inger undredes ved dette Sammentræf, men Kirsten spurgte Glarmesteren med sin mest sledske Mine:

„Hvor havde Inger faaet de Penge fra, hun bragte mig?"

„Det ved jeg ikke," svarede Manden. „Jeg kjender ingen Penge til."

„Sig du os saa, hvor du havde faaet dem!" henvendte hun sig til Pigen.

Inger forstod strax, at hun ikke maatte sige det, hun svarede: „Det har Vorherre sørget for."

„Eller Fanden!" udbrød Enken. „Tøsen kom her og tryglede for at faa Henstand med sin Faders Renter. Jeg sagde nej, og saa lod hun, som hun gik hjem. Lidt efter gik jeg ud at røgte Grisen, og da jeg kom ind igjen, indfandt hun sig strax og bragte Pengene. Hun vil ikke sige, hvor

hun har dem fra, men jeg ved det, for hvor snu hun er, har hun dog haft Uheld med sig. I Kanten af den ene Daler er der et Mærke som et Knivshug — der kan I se den! — Men den samme Daler med det samme Mærke laa i Middags i en Skuffe her under Disken, og ved at tælle efter, saa jeg, at der netop manglede fem Daler. Dem har Inger listet sig ind og taget, mens jeg var ude ved Grisen."

Pigen var bleven saa hvid i Ansigtet som Væggen bag ved hende. Glar-Peter traadte hen til hende, og med virkelig Bekymring præget i Ansigt og Stemme sagde han, i det han lagde sin Haand paa hendes Skulder: „Kan det ogsaa være Sandhed, lille Inger?"

„Nej, Fader, det er ikke Sandhed," svarede hun.

„Nægter du endnu," bruste Konen. „Vil du strax sige, hvor du har faaet dem."

„Det kan jeg ikke. Jeg kan det mindre nu end nogen Sinde."

„Saa kan jeg sige det," raabte Morten, der traadte ind ad den nys aabnede Dør og stillede sig inden for den. „Jeg har givet hende Pengene, og de var mine egne."

„Dine egne! Er du gal! Fordi du har Lov til at kalde et Par af Faarene dine, og til at kalde Pengene dine,

som de er solgt for, og de ligger i en Skuffe for sig selv, — tror du derfor, at saadan en Dreng har Lov til at kaste Pengene bort til den første Stoddertøs, du møder!"

Han svarede ikke, men Inger traadte et Skridt længere frem og sagde: „Jeg skal nok betale dem, saa snart jeg kan, for han har kun laant mig dem."

„Snak!" svarede Konen, „Pengene er mine, de bliver hvor de er, og med dig har jeg nu intet at skaffe. Men du, Peter, gjør klogest i at bringe mig mine Renter, inden Dagen er omme, ellers vil der kanske hændes dig og dine noget mindre behageligt i Morgen."

„Jeg blæser dig et Stykke!" svarede han. „Dine Penge har du faaet; Inger har ikke stjaalet dem; det øvrige kan I jævne, som I er Venner til!" Derpaa trak han Datteren med sig og forlod Huset. Morten, den egentlige Synder, havde allerede listet sig ud af Stuen strax efter, at han havde aflagt sin Bekjendelse.

Glarmesteren morede sig saa kostelig over Historien, at han strax maatte omkring i Nabolaget at fortælle den. Inger gik alene hjem, og da hun havde fortalt Sagen til Moderen, slog denne sig til Ro med, at nu var den saa stærkt bindende Forpligtelse opfyldt for den Gang, og saa blev der vel Raad til i Fremtiden at gjenbetale den paa saa ejendommelig Maade tilstedekomne Sum. Men Inger var urolig. Hun følte megen Deltagelse for sin Ungdomsven, den vilde Knøs, om hvem hun troede, at han havde et godt Hjærte, men var bleven forkvaklet af de hjemlige Forhold. Hun vidste, han besad en pirrelig Selvfølelse, og hun ængstedes for hvad han muligen vilde gribe til, naar Frændskabet kaldte ham til Regnskab over denne Dags Bedrift, og det blev overdraget den forhadte Søren Post at bringe den afsagte Dom i Udførelse. Hvorvidt han havde handlet saa meget uret, gjorde hun sig ikke Rede for; men hun havde ham kjær, og han havde voldet sig selv Ulempe for hendes Skyld. Det blev Aften, men hun kunde ikke sove. Da Moderen var gaaet til Hvile, tog Pigen sit Sytøj — det var grov, hvid Linnedsyning — og gik op paa Korshoj, norden for Huset. Fuldmaanen lyste i Syd og Dagskjæret i Nord, saa hun gjærne kunde se at arbejde den hele Nat. Hun satte sig i Lyngen paa Højens Top og trak Naalen saa flittig ud og ind, som om hun i denne ene Nat skulde oparbejde de ulykkelige fem Daler. Hvidlige Taager stege op af de vaade Moseløfter og laa i Maaneskinnet som Sølvmorsflor, hvoraf

de enkelte mørke Brinker stak frem. En Hund bjæffede omme i Kirkebyen. I Højens Nærhed, bag en eller anden Lyngbusk, sang Natravnen sin knirkende, snurrende Elskovssang og fik Svar fra en anden Natravn ovre bag Langedam. Pigen sad stille med sine Tanker og sin Gjerning i den stille Nat. Da raslede det i Lyngen, et Menneske tumlede op ad Højen og kastede sig ved hendes Fødder, og i det samme lød det til hende med Mortens Røst: „Bliv ikke ræd, det er mig!"

„Er du paa Færde ved denne Tid?" sagde hun.

„Ja, det er du ogsaa. Hvad er det, du syr?"

„Det er en Skjorte til Præstens Avlskarl."

„Syr du Skjorter til ham?"

„Ja, og til andre, som vil betale mig for det. Jeg skal nok være flittig, at jeg snart kan betale Pengene, du laante mig."

„Aa, dem! Det skal du ikke bryde dig om. Det kan være det samme."

„Jo, det er i sin Orden, og havde jeg vidst, hvordan det var, burde jeg jo slet ikke taget dem. — Du fik vel megen Fortræd for den Sags Skyld?"

„Nej, slet ikke."

„Ikke? Jeg var dog bange for det."

„Nej, for jeg har slet ikke været hjemme siden."

„Hvad siger du?"

„Da jeg havde sagt hvad der var at sige om de lumpne Penge, saa listede jeg mig ind i Fadeburet og kneb mig en stor Kile Ost og Brød. Dermed gik jeg ned og lagde mig mellem Aabankerne, og der blev jeg til Aften. Nu har jeg ligget en Times Tid hist ovre bag Kløften og lyttet efter Natravnen og set efter dig."

„Hvorfor kom du ikke her over før i Steden for at blive liggende?"

„For jeg vilde bie og se, om der var nogen anden, du kanske ventede."

„Hvem skulde jeg vel vente? Min Fader er rigtignok —"

„Det var ikke din Fader, jeg tænkte paa; men hvis den eller den — jeg ved ikke nogen bestemt — skulde mødes med dig her ude i Maaneskinnet, saa var jeg gaaet forbi uden at tale til dig."

„Jeg mødes ikke med nogen saadan," svarede hun.

„Det tænkte jeg nok, og derfor vilde jeg tale med dig; jeg vilde klage dig min Nød. Jeg kan ikke holde det Liv ud, jeg lever."

„En maa taale meget," sagde hun.

„Alt hvad jeg gjør er galt," vedblev han, „og det værste af alt er, at jeg ligner min Fader. Er det da nogen Synd, og var han virkelig saa sort, som han afmales. Jeg ved det ikke, men jeg trænger til at prøve, om jeg da ikke duer til nogen Verdens Ting. Det kan jeg ikke prøve her. — Jeg maa ud — ud i Verden! Har du hørt om Tordenskjold, der skulde været Skrædder? Tænker du ikke, hans Søstre holdt Grædegilde over ham, da han løb bort fra Skræddernaalen, og at hans Svogre kaldte ham et Fæ og en Tosse? — Aa, Herregud! hvor smukt Maanen skinner paa den forgyldte Kugle paa Kirkespiret! Hør Hunden, der bjæffer! — det er Mikkel Nørgaards Hund, jeg kjender den paa Røsten. Hvor dog Hjemmet kunde være kjært, og hvor det kunde være dejligt at leve."

„Morten!" udbrød Pigen. „Jeg bliver bange for dig! Hvad har du i Sinde?"

„Bort vil jeg! ud i den vide Verden! Gid du vilde følge med mig."

„Nej, det vilde være barnagtigt eller endnu værre."

„Du har vel Ret; men saa er der noget andet! Bort maa og vil jeg; men det vilde støtte og styrke mig, naar jeg

turde længes tilbage til dig, i den Tanke, at du holdt af mig og tro og taalmodig vilde vente paa mig."

„At jeg holder af dig, ved du vist godt, men hvad kan det hjælpe. Vore Vilkaar er ikke lige. Hvad vilde dine Frænder sige?"

„Men det er jo deres Herredømme, jeg vil være løs fra. Jeg vil ikke længer være Viskeklæde for mine Svogre og Huggeblok for mine Søstre. Jeg vil paa egen Haand stræbe at blive et godt og dygtigt Menneske, og naar jeg har naaet det, og det gaar mig godt i Verden, saa vil jeg komme tilbage og hente dig. — Maa jeg?"

„Ja," hviskede hun, „hvis du vil love, at du ogsaa vil vende tilbage til mig, hvis det gaar dig ilde."

„Nu ja, lad gaa; men Tiden lider, og jeg tænker at være langt borte, inden Solen stiger over Bakkerne hist."

„Hvad?" udbrød hun. „Vil du bort endnu i Nat?"

„Ja, har du ikke forstaaet det?"

„Nej, jeg troede, du mente til Flyttedag eller efter Høsten eller saadan. Men nu uden videre, uden Overvejelse! Aa nej! Aa nej! Det maa du ikke."

Han tav.

„Lov mig, at du vil opsætte det, at du vil betænke dig, at du ikke rejser, før vi atter har talt sammen!"

„Jeg faar vel love dig det! Og nu Godnat, min egen Inger!"

Der toges Afsked, og da han var forsvunden i Taagen nede ved Dammen, sank den natlige Syerske atter ned paa Højen; men nu syede hun ikke, hun sad hensunken i Tanker og Drømme, medens Timerne gik, og Aftenrøden blev til Morgenrøde paa Nordens Himmel, i det Dagskjæret drog sig langsomt mod Øst og tog mere og mere Magten fra Maaneskinnet. Omsider gik hun da ind og søgte sit Leje, og hun drømte sig i Søvn og drømte sovende, og Drømmene havde Livets og Morgenrødens lyse Farveskjær, men vare heller ikke uberørte af den natlige Taage i Mosedalene.

Den følgende Morgen var Historien med de 5 Rdl. kjendt i hele Byen, men om Morten havde taget dem fra sig selv eller fra sin Moder, eller om Inger havde stjaalet dem, derom gik der hinanden modsigende Udsagn. Og saa kom det Rygte til, at Morten var gaaet hjemme fra efter at have givet sin Oplysning, og at han ikke var vendt tilbage. Det viste sig da ogsaa, at han fremdeles blev borte, og Inger græd sine modige Taarer derover. Moderen, der saa hendes

Sorg uden at kjende den fulde Grund, aflokkede hende en Tilstaaelse af det hele, og da hun havde hørt om den natlige Aftale paa Korshøj, sagde hun: „Slaa de Tanker fra dig, min Pige! Han kan gjærne have ment det, men naar han kommer i andre Forhold, saa glemmer han nok dig. Sit første Løfte, at han ikke vilde rejse, før I atter havde talt sammen, har han jo ikke holdt.“

„Nej, det har han ikke holdt,“ tænkte Pigen, „og det gjør mig saa ondt, at jeg ikke fik sagt: Gud være med dig! Maaske holder han heller ikke sine andre Løfter, men jeg vil lige fuldt holde mine. — Han lovede jo ogsaa at komme igjen, hvis det gaar ham ilde, og det holder han dog maaske.“

Den unge Pige var forud for sin Alder i Tænksomhed, og hun var øvet i Savn og Forsagelse, var vant til at sætte sine Sorger i Guds Haand og vente, at Fremtiden vilde udvikle sig taaleligt, selv om det ikke gik lige efter hendes Ønske. Saa tog hun ogsaa denne Sorg med taalmodig Sindsro. Den Formodning, der af nogle blev fremsat, at Morten Ravn havde taget sig selv af Dage, troede hun ikke paa, men modsagde den heller ikke, thi hendes Mening kom jo ingen ved og var uden Betydning. Imidlertid følte hun sig glad, da det spurgtes, at han endnu var i Live og var kommen i Tjeneste hos en Bonde ved Lille Bælt, hvor det gik ham godt. Alligevel blev han der ikke længe; men hvor han senere blev af, og hvad han tog sig for, derom kom ingen Efterretning til Stallerup, hvor der maaske heller ikke var andre, der brød sig om ham, end en fattig Pige, der næppe turde omtale ham.

Hjemme i Stallerup gik Tingene deres Gang. Om Kirsten Ravn sørgede over sin Søns Flugt, blev ikke klart, og det syntes i alt Fald, at Harmen var større end Sorgen. Søren Post — og maaske ogsaa Kristian Rask og begges Koner — var paa Færde for at faa Kirsten til at gjøre Skifte og Deling paa sin Ejendom, thi — som Søren sagde, — „vi ere alle dødelige, og skulde der hændes noget i den Retning, var det ikke godt, om Morten skulde faa som Arvelod en Pengesum at ødelægge, det var langt fornuftigere, at det hele deltes mellem Søstrene; de kunde saa, hvis Morten kom igjen, tage sig af ham og understøtte ham og tillige have Indseende med, at Understøttelsen kom til Nytte.“ Og Kirsten Ravn fandt, at Søren Post havde Ret, thi han havde altid Ret, og hun gjorde Deling paa sit Gods, og Søren Post skrev Bestemmelserne, og de kom til at lyde saadan, at

Enken næsten ikke beholdt fri Raadighed over nogen Ting undtagen over hendes Krohold, men deraf mente hun da ogsaa at kunne rigelig ernære sig. — Dog, Søren Post var om sig paa flere end en Maade. Han søgte og fik Bevilling til Krohold i sit eget Hus, og nu anmodede han høflig, men bestemt sin Svigermoder om at holde op med sin ulovlige Udskjænkning. Hun maatte jo rette sig derefter, og saa var hun henvist til omtrent at leve af Døtrenes og Svigersønnernes Naade. De lode hende vel ikke lide ligefrem Nød, men det blev dog tarveligt nok for den gamle Kone, som nu kanske oftere end før lod sine Tanker vandre til den en Gang saa ringeagtede Søn. Mod Sønnens unge Veninde viste hun sig venlig, naar de tilfældig mødtes, hun spurgte endogsaa deltagende til Forholdene i Korshøjhuset. Over Folkene der havde hun ikke længer nogen Magt, thi den tvingende Gjældsforskrivning havde Søren Post vidst at tilvende sig tillige med de fleste af Enkens øvrige Værdipapirer.

Glar-Peter, der aldrig havde kunnet lægge Tøjle paa sig selv, blev omsider tøjlet af Vorherre, i det hans Helbred nedbrødes, og han blev af Legemssvaghed tvungen til at holde sig hjemme for det meste. Da han saaledes blev nødt til at opgive en Del af sine Unoder, kom han til at tænke sig om og at stræbe at aflægge ogsaa sine andre Fejl, til at angre sit letsindige Liv og se fremad mod en anden Tilværelse. Og ligesom hans Daarskaber aldrig havde været prægede af vitterlig Ondskab, saaledes havde de heller ikke affat nogen Bitterhed i hans Hjem, hvor hans taalmodige Hustru tilgav ham glad og gjærne eller vel egentlig syntes, at hun ikke havde noget at tilgive. Hustru og Datter omgikkes ham med omhyggelig Kjærlighed i hans Skrøbelighedsdage, og da han lukkede sine Øjne i Døden, kunde de glæde sig i Haabet om, at han var forsonet med Gud. — Ogsaa hans Hustrus Helbred vedblev at være daarligt; men Inger gik fremad i Dygtighed, og hin Sommerdags Begivenheder havde belært hende om, at hvorledes der end skulde kæmpes og savnes, saa skulde dog hin halvaarlige Forpligtelse opfyldes, da Forskrivningen var kommen i om muligt endnu haardere Hænder, og hun sørgede for, at hun regelmæssig kunde bringe Rentepengene. Saa længe Kræmmer-Kirsten oppebar Pengene, var der ikke videre Ubehagelighed forbunden dermed, thi naar hun fik Mønten i rette Tid, gjorde hun ingen videre Bemærkninger; men Søren Post havde gjærne et Haansord rede, hvor han som her kunde spotte ustraffet.

„Hvor længe," sagde han en Gang, „vil du blive ved at betale Renter af din Faders Sviregjæld? Det er jo taabeligt."

„Maaske," svarede Inger; „men det er jo saa min Sag."

„Ja, og din salig Fader kan glæde sig i Himmerig, eller hvor han ellers er, at han ikke ligger som en ren Kjæltring i sin Grav, for om han ogsaa drak paa Kridt mer, end han kunde betale — mer, end der nogen Sinde bliver betalt, — saa er dog Renterne ærlig blevne betalte undtagen den ene Gang, da du fik Morten Ravn til at stjæle Pengene til dig. Men den Gang mærkede du jo nok, at sligt ikke vilde gaa. — Hvad jeg ellers vilde sige: Ved du noget om, hvor Morten nu er?"

„Nej, jeg ved ikke."

„Kommer han nu aldrig og besøger dig om Natten ude ved Korshøj som den Nat, da han løb bort?"

„Nej," svarede hun og sukkede hørligt.

„Du skal saamænd ikke sukke over det," vedblev Søren Post, „for du kunde vel nok faa en anden Driver til at holde Nattemøder med dig mellem Lyngbrinkerne. Maaske har du det ogsaa, det ved jeg jo ikke."

Slige Drillerier maatte hun sædvanlig døje hver Gang, inden det behagede Søren Post at skrive Kvitteringen, og det tog hun langt mere til Hjærte, end det var værd; men hun maatte jo finde sig deri. I øvrigt gik hun sin ærbare Gang, og hun var en saa brav og elskværdig Pige, at hun mere end en Gang kunde blevet gift og kommen i forholdsvis gode Kaar. Der rettedes i den Henseende Tilbud til hendes Moder, som denne raadede hende at modtage; men hun vilde ikke. „Jeg ved nok, du venter paa Morten Ravn," sagde da Moderen, „men det er ikke forstandigt, thi han var jo bare en Dreng, da I sidst saas, og siden har han aldrig ladet høre fra sig. Du kan tro, at hvis han endnu lever, har han for længe siden slaaet dig af Tankerne."

Dertil svarede Inger ikke, men ved sig selv sagde hun: „Det kan gjærne være, min Moder har Ret; men han lovede at komme tilbage, hvis det gik ham godt, og han lovede ogsaa at komme, hvis det gik ham ilde. Om han har glemt sit Løfte, saa vil jeg dog holde mit." Og saa blev hun ved at gaa i sin stilfærdige Ensomhed, og ved personligt Arbejde og Savn stræbte hun at mildne sin Moders Tilværelse og at skaffe hende saa sorgfri en Alderdom, som hun ellers muligen kunde skaffet hende ad anden Vej ved at bryde sit Løfte til Ungdomsvennen.

For en Yngling, der har faaet et livligt Sind og en forkvaklet Opdragelse, er det ikke let at finde sin rette Plads i Verden, naar han tumler sig aldeles paa egen Haand. Det gik derfor heller ikke saa overmaade glat for Morten Ravn at komme ind paa en slagen Vej; men egentlig galt gik det ham da heller ikke. Han havde et rent Sind og en ærlig Vilje, hvilket i Forening med hans livlige og godmodige Væsen skaffede ham Yndest. Dum var han da heller ikke, og han var nem paa Hænderne. Med Hjemmet og Korshøj-Inger stadig i Minde sparede han paa sine Penge, i det han tillige søgte at skaffe sig Dygtighed.

Medens han i sin Ungdom var Gjenstand for saa megen Ringeagt, havde han trøstet sig ved stoltere Drømme, end Livet kunde virkeliggjøre. Det var ikke tilfældigt, at han hin Aften paa Korshøj havde omtalt Tordenskjold, thi Tordenskjold var hans Drømmes Helt, og mange Gange tidligere var hans Tanke vendt tilbage til den uvorne Dreng, der løb bort fra det Hjem, hvor han betragtedes som et Udskud, og ved selv at vælge sin Livsbane naaede frem til udødeligt Heltery. Endnu, da han færdedes i det fremmede, tænkte og talte han ofte om Tordenskjold, og det skjønnedes let, at han nok havde Lyst til at bryde sig en lignende Bane.

„Det er nu ikke saa let," sagde Bertel Dam, hos hvem han just arbejdede. „Tordenskjold havde ikke blot Mod og Dygtighed, men han havde ogsaa Lykke. Desuden ved du jo slet ikke, om du duer til at være Sømand. Har du kanske tumlet dig noget paa Vandet?" Morten tilstod, at han ikke saa meget som havde sejlet i en Balje paa et Gadekær.

„Ser du det, den uartige Skrædderdreng fra Trondhjem var kanske ikke fuldt saa uforsøgt i de Dele. For øvrigt er der jo ogsaa andre Veje end Vandveje at komme frem paa."

„Men jeg har nu saadan en Lyst til at være Sømand."

„Enten saa du duer til det eller ikke? — Nu, ved du hvad! En Øxe sidder godt i Haanden paa dig. Du skulde give dig til at være Skibsbygger, det smager dog af Fugl, som Konen sagde."

Morten tog Raadet til Eftertanke og fulgte det. Efter Aaringers Forløb lykkedes det ham at komme om Bord paa en Indiefarer som Skibstømrer, og saa syntes han, at han nu var inde paa Sporet til at blive en Tordenskjold, hvorvel hans Haab om at blive det var blegnet, eftersom han havde faaet mere Forstand og Modenhed.

Rejsen gik heldig nok, men Søfarten behagede ham ikke,

den laa ikke for hans Natur, og han besluttede at holde sig til Landjorden for Eftertiden. Der var ikke tabt noget ved Foretagendet, thi da han kom tilbage, var han endnu sund paa Legeme og Sjæl og havde sin Hyre i Behold. Nu slog han sig til andre beslægtede Haandteringer og arbejdede snart som Møllebygger, snart som Drejer. Han lagde Penge op, og det første han kunde, sendte han Inger og hendes Moder 250 Rdl., at de kunde indløse den ubehagelige Gjældsforskrivning. Han skrev et Par Ord med Pengene og meddelte, at han befandt sig vel, og at han havde haft Lykken saa nogenlunde med sig, og at han ogsaa haabede en Gang at gjense sit Fødehjem. Om sin Kjærlighed skrev han intet, eller dog kun utydeligt; thi — som han sagde til sig selv — „hun var jo saa ung den Gang, og en ved ikke, hvordan det siden kan have føjet sig. Har hun glemt mig, saa skal dog Pengene være hende vel undt; thi det var dog hende, der med sin Kjærlighed kastede Glans over min mørke Tid, og hendes lyse, klare Skikkelse har jeg baaret i min Sjæl til Trøst paa de trange Veje og det vilde Hav. — Er hendes Sindelag mod mig uforandret, saa faar jeg nok et Par Ord fra hende — og saa, ja, saa skal vi nok med Guds Hjælp mødes i en gladere Stund, end vi skiltes i."

Han fik imidlertid intet Svar, og deraf drog han den Slutning, at hendes Kjærlighed til ham var udslukt, og at hun vel ikke længer ønskede at mindes derom, hvorimod hun nok vilde have hans Penge. Det behagede ham slet ikke, men derved var jo intet at gjøre, og sin Sorg forstod han at bære som en Mand.

Inger var dog undskyldt i intet at svare; thi hun og hendes Moder fik aldrig hans Brev eller hans Penge.

Saa gik der atter Aaringer, i hvilke Morten Ravn færdedes i fjærne Egne ved sine Arbejder, som han somme Tider skiftede med. Han var nu en dygtig, besindig Svend med et livligt godlidende Væsen, og han var vel yndet af alle, men sluttede sig ikke nøje til nogen, enten Mand eller Kvinde, thi han var bleven meget forsigtig. Men saa rolig som han gik iblandt fremmede, følte han sig dog ensom, og der boede i hans Sind Hjemve og Hjærtenslængsel. Det havde der altid gjort, og blandt Indiens Palmer og mellem Sjællands dejlige Bøgeskove opsteg den Tanke ofte hos ham: der var dog smukt og kjært hjemme i Stallerup og ved Langedammen og Korshøj. Han havde set mange Pragtbygninger, men de havde ikke bragt ham til at glemme den forgyldte Kugle paa det lille Kirkespir i hans Fødeby.

Og der var ogsaa andre Ting at længes efter. Der var hans Faders Grav, og der var hans gamle Moder, hvis hun endnu levede. Der var endelig hans Søstre og Svogre, som aldrig havde været gode imod ham; men nu holdt han dog af dem alligevel. — Og Inger! han kunde nu ikke tvivle om, at hun havde sveget ham; hun var vel en andens Hustru, og saa brød han sig ikke om at gjense hende, men var hun en fattig Kvinde og Moder, og han kunde gjøre hende noget godt, saa havde han Vilje dertil, hvad der end var hændet. Men som den forlorne Søn vilde han ikke vende tilbage. Derfor gav han sig bestandig Tid, indtil han af sit Arbejde havde et Udbytte, saa det ikke skulde siges, at han baade løb bort og kom tilbage som en Nar.

Blandt de Forandringer, som havde fundet Sted hjemme i Stallerup, var ogsaa det, at der var lagt en Postvej igjennem Byen med Holdested og Brevsamlingssted i Kroen. Søren Post bar altsaa sit Tilnavn med større Ret, eftersom han nu virkelig havde noget med Postvæsenet at gjøre. Han mentes at være en rig Mand, var i alt Fald en tyk Mand og var derhos ikke saa lidt fordrukken. Hans voxne Sønner vare nær ved at tage Magten fra ham, men naar han var ædru, var han dog selv Mand i Huset, og naar det gjaldt Pengesager, gav han aldrig Slip paa Tøjlerne, thi i den Retning kunde ingen hamle op med ham. Kristian Rask var langt fra at kunne det, og imellem de to Svogre var Venskabet kølnet, da Kristian altid trak det korteste Straa. Kræmmer-Kirsten var bleven skrøbelig og fattig og levede mest af sine Døtres Naade. Heller ikke hun kunde nu lide Søren Post, men det brød han sig ikke om. Han havde Venner nok endda, thi det har en rig Mand jo altid.

Det var en Søndag i Sommertiden, tolv Aar efter, at Morten var forsvunden, han var nu omtrent glemt der i Egnen. Efter Kirketjenesten var der kommen en Del Folk ind i Kroen for at faa sig en Hjærtestyrkning. Krokonen — Mette — stod ved Kaffebordet, men Søren Post sad for Bordenden og skjænkede Smaadramme, hvoraf han selv fik sin Del, saa han var halv fuld eller lidt mere. Da lød der nogle Horntoner udenfor, og Posten kjørte ind i Gaarden. En af Sønnerne ilede til med Sættekrybben og det øvrige fornødne, men ud af Vognen steg en velklædt, omtrent tredivеaarig Mand og gik ind i Kroen. I Gangen kom en Opvartningspige, der aabnede Døren ind til en Stue, der var tom for Gjæster, men den nyskomne gik ind i Skjænkestuen, hvor

han standsede ved Døren og kastede et spejdende Blik ud over de tilstedeværende.

Der var ingen anden, der syntes at lægge Mærke til ham, end Mette. Hun stirrede et Øjeblik stift paa ham, derpaa slog hun Hænderne sammen, og med det Udraab: „Herregud! det er jo Morten!" fløj hun hen og slog sine lange, knoklede Arme om hans Hals og gav ham et smældende Kys. Derpaa vendte hun sig til Gjæsterne og sagde: „Det er min Broder Morten Ravn, som har været borte saa længe. Der er jo vel nogen af eder, der husker ham."

Det var der vel nok. Nysgjerrige Øjne vendtes imod ham, men droges snart ad en anden Kant, thi Søren Post rejste sig for Bordenden med blaanende Ansigt og stive Blik og raabte: „Det er ikke Morten Ravn. — Jeg benægter, at det er ham."

Men Konen gav ikke sin Broder lang Tid til Undren over dette Udbrud. Hun drog ham hastig med sig ind i det folketomme Værelse, i det hun sagde: „Bryd dig ikke om Søren! Han er lidt beskjænket, skjønner du nok. Jeg er saa glad, saa glad ved, at du er kommen tilbage, og det vil han ogsaa være, naar han bliver ædru. Vi har tit talt om dig."

Mettes Glæde var oprigtig. Gjæsterne i Skjænkestuen maatte den Dag finde sig i at blive forsømt, og hun sik i stor Hast sendt Bud efter Moder og Svoger og Søster, og

der blev paa staaende Fod indrettet et lille Velkomstgilde. Efter at Søren havde dyppet sit Hoved i Vandfadet et Par Gange, fik han sin fulde Samling, — i alt Fald sin fulde Snedighed igjen og prøvede nu ikke paa at fornægte sin Svoger. Der blev talt om mange Ting, men ikke om Folkene i Korshøjhuset. De vedkom jo ikke Familien, og Morten selv havde Ulyst til at gjøre noget Spørgsmaal. Snakken drejede sig mest om hvad Morten havde oplevet under sin lange Fraværelse, han fortalte en Del deraf og var mere aabenhjærtig, end han havde foresat sig at være, da han var glad over den Modtagelse, han havde fundet. Han var jo taget ind i Kroen i den Tanke at opholde sig der en Stund og spørge sig for, men han vidste ikke af, at Søren Post var Kromanden.

„Saa du er Møllebygger! Og du har Penge," sagde Søren. „Saa skulde du slaa dig til Ro og bygge dig en Vejrmølle her ved Byen. Det vilde være et ypperligt Foretagende, thi her er tre Fjerdingvej til Overby Mølle, og den er daarlig indrettet og mangler tit Vand."

„Jeg har næppe Penge nok til at bygge en Mølle for min egen Regning," sagde Morten.

„Men saa har jeg," svarede Søren. „Jeg kan i alt Fald skaffe dem. Vi kan gaa i Fællig og have Fordel deraf begge to."

„Aa ja, det var jo ikke umuligt," mente Morten.

„Umuligt? Nej, det er baade muligt og klogt. Det er det bedste Indfald, jeg har faaet i mine Dage. Lad os strax faa en Kontrakt opsat. Hent mig Skrivetøjet, Mette."

„Det har jo ingen Hast," indvendte Kristian Rask.

„Ingen Hast?" gjentog Søren, i det han lagde Papiret til rette og dyppede Pennen. „Jeg holder netop af at smedde, mens Jærnet er varmt. Og tilmed har jeg nu aabenlyst udtalt mit Paafund, saa enhver kan tage det op og komme os i Forkjøbet. Kanske du selv havde Lyst, Svoger Kristian? Nej, Tak skal du have! Jeg og Morten vil nok passe paa i Tide. Ikke sandt, Morten."

Kristian trak Morten affides og hviskede: „Du giver dig vel Tid at betænke dig."

„Ja, det er da min Mening," lød Svaret.

„Godt! Skriv ikke noget under, inden du nøje har overvejet det — men der kommer din Moder."

Den gamle Kone stak sit Hoved op imellem Svogrene og sagde: „For Guds Skyld, indlad dig ikke med Søren i Pengesager, Morten! Gjør det aldrig.

Morten smilede. Søren sad med Pennen dyppet og tilkastede dem alle tre et vredt Blik. Han talte atter i en slesk Tone om Kontrakten, men nu sagde Morten, at han slet ikke var vis paa, at han vilde slaa sig til Ro der i Egnen. Denne Tanke greb Søren og udbredte sig om det fordelagtige at leve i Sjælland i Steden for i Jylland. Kunde han ikke faa Morten til at gaa i Fællig om Møllen, syntes han helst at ville have ham bort. Men Morten var nu bleven mistroisk, og Glæden over at være mødtes med Frænderne havde tabt sig lidt. Der kom flere Gjæster ind i Værelset, og nu forlod han det og gik ud af Gaarden.

Hans Øjne søgte den forgyldte Kugle paa Kirkespiret. Da gik han op paa Kirkegaarden til sin Faders Grav. Den var hensunken og ukjendelig, og han var vel det eneste Menneske, der huskede og brød sig om, hvor den var at søge. Han saa ud over Byen og op mod den mørke Korshøj, hvor Huset stod ved Højens Fod i sin gamle Skikkelse.

Næsten uden at han vidste det, bare hans Fødder ham ad den Vej, og da han kom nærmere saa han, at i Lyngen sad en Kvinde og syslede med noget Sytøj. Det maatte være Inger. Han standsede og var uvis, om han skulde gaa videre, men han vilde dog ikke forlade Egnen uden at skifte Ord med hende. Med raske Skridt steg han op ad Højens Vestside og kom oven fra ned til hende.

„Goddag, Inger!"

Som berørt af en overnaturlig Kraft sprang hun op og stod foran ham paa Springet til at kaste sig i hans Arme, saa kold og fremmed, som han stod der. Hendes Ansigt blev rødt og blegt, og over et gryende solklart Smil skyggede en graadsvanger Sky, og Graaden gav sig Luft idet hun sank ned ved hans Fødder.

Hun havde ventet i mange og lange Aar og vel de tusende Gange havde hun i Tanken udmalet sig hans Tilbagekomst som idel Glæde, men hun havde ogsaa forestillet sig, at han kunde komme ussel og fortabt, og han skulde dog lige fuldt være velkommen. Nu var han kommen og stod der i mandig Skjønhed og Kraftfylde og saa slet ikke ud som den forlorne Søn. Hans fremmedladne Væsen kyste og kuede hende, men drev hende tillige nærmere til ham, og da hun greb hans Haand og førte den til sine Læber, løftede han hende i sine Arme, og enhver Tvivl maatte vige for den længe gjemte Elskovs Sejersjubel i hans Sind.

„Jeg troede, du havde sluppet mig af Tankerne," sagde han. „Hvorfor skrev du mig aldrig til."

„Hvor kunde jeg det, da jeg aldrig vidste, hvor du var."

„Fik du ikke mit Brev med Pengene."

„Nej, jeg har aldrig faaet Budskab fra dig."

„Da er det dog forunderligt."

„Hvad stod der i Brevet? — Var det mange Penge?"

„Det var vel ikke saa særdeles mange. Den Sag lader sig nok opklare." Han talte nu om andre Ting, fortalte om sine Hændelser og Foretagender, spurgte ud om et og andet i Hjemmet, men gik snart bort igjen. Inger holdt ham ikke tilbage, hendes Hjærte var saa fuldt og bespændt, at hun egentlig følte sig lettet, da hun kunde være ene og under Glædestaarer takke Gud, fordi han saa naadig havde hørt hendes Suk og Bønner.

Morten fjærnede sig i dybe Tanker, men da han nærmede sig Kroen, mødte han Søren Post, der indbød ham til at følge med op paa Agerbanken, hvor han havde tænkt sig, at Vejrmøllen skulde staa. Morten fulgte med. Undervejs sagde han til Svogeren: „Det er jo dig, der tager mod Postsagerne hertil Egnen."

„Ja, aa ja, er det saa."

„Hvor længe har det varet?"

„Aa, det husker jeg ikke nøje."

„Skulde det ikke være omtrent syv Aar?"

„Nej, knapt saa længe; men hvorfor spørger du om det?"

„For jeg sendte en Gang et Brev med Penge i til — nu ja — til Inger i Korshøjhuset. Hun har ikke faaet det."

„Det kjender jeg intet til. Det maa have været, før jeg fik med Posten at bestille."

„Nej, det er netop i din Tid. Det er ikke sex Aar siden."

„Men har du saa adresseret Brevet til Brevsamlingsstedet i Stallerup?"

„Nej, for jeg vidste ikke, her var noget Brevsamlingssted; men da Brevet skulde her til Byen —"

„Jo pyt! Nej, du kjender ikke Postvæsenet, kan jeg høre. Havde Brevet ikke sin rigtige Udskrift, saa er der intet at gjøre ved. Det er slemt. Var det mange Penge?"

Det gjorde Morten ikke Rede for, men sagde, at han agtede at gjøre Skridt til at faa oplyst, hvor de vare blevne af. Søren mente, at det ikke vilde føre til noget, thi saadanne gamle Postsager blev der ikke rørt op i. Da dog Morten blev ved sit Forsæt, tilbød Søren, at han næste Dag vilde følge med ham til Posthuset og forebringe Sagen. Morten gik hjem til sin Moder, hvor han overnattede. Den gamle

Kone var nu moderlig stemt mod den før saa ringeagtede Søn, hvem hun atter advarede mod den snedige Svoger. „Kristian Rask,“ sagde hun, „har vel ogsaa sine Fejl, dog ham er der endda Ærlighed i, men tag dig i Agt for at indlade dig med Søren, for saa bliver du narret.“

„Aa, jeg er da ikke et rent Barn,“ mente Morten, „og jeg har haft med alle Slags Folk at gjøre før i Dag.“

„Ja, det kan nok være, men Søren har ikke sin Lige, og ham kan der ingen tage sig i Agt for; han gjælder ogsaa for en rig Mand, men han er det ikke. Der er ingen Drøjelse i hans Penge.“

Over for Korshøjfolkene havde Kræmmer-Kirsten ogsaa skiftet Synsmaade. „Glar-Peter var en uvorn Flab,“ sagde hun; „men Inger har ikke gjort nogen Fortræd. Jeg har nok forstaaet, at du og hun stak Næbbene sammen i din Drengetid, og du er jo nu bleven en dygtig Karl og siger, at du har Penge; men dem har du selv tjent, thi mine er gaaede ad andre Veje. — Inger er fattig, meget fattig, men hun er en rar Pige.

Næste Dag indfandt Morten sig hos Søren, for at de kunde følges ad til Staden, men Kromanden havde faaet Forhindringer. Rejsen blev udsat til den næste Dag, men da gik det lige saadan, og det gjentog sig i flere Dage. Morten sagde omsider, at saa vilde han rejse alene, men nu slog Søren fast, at den følgende Dag vilde han følge med, hvad der end kom i Vejen. Dog inden Aften kom der Bud til alle Frænder, at Kromanden pludselig var afgaaet ved Døden. Hans Lig var fundet ude i Rejsestalden, hvor han maatte være bleven ramt af et pludseligt Slagtilfælde. — Det blev dog sagt i Byen, at hans Lig ganske rigtig var fundet i Rejsestalden, dog ikke liggende paa Gulvet, men hængende ved en Bjælke. Den Historie vilde Konen og Børnene ikke give Medhold, og de fleste andre lode den staa ved sit Værd, thi død var jo Manden, paa hvilken Maade det saa var sket.

Af Postbøgerne fremgik det med stor Sandsynlighed, at han havde taget og beholdt det forsvundne Pengebrev, og Enken søgte at sone denne Brøde ved uden videre at udlevere Glar-Peters gamle Gjældsbevis. Der kom ogsaa andre Falskneriер for Dagen, thi Søren Post havde været i dybt Vande. Det fremgik end videre, at han vel havde haft stor Pengeomsætning, men tillige stor Gjæld, og da alt var klargjort, blev der kun saare liden Formue tilbage til hans efterladte. Alt hvad

hans Rævestreger havde indbragt ham var saa at sige smeltet bort mellem hans Hænder.

Morten Ravn var under alt dette en daglig Gjæst i Korshøjhuset, og mere og mere fast knyttedes Baandet mellem ham og hans hengivne og taalmodige Ungdomsveninde. Moderen paastod endog, at hendes ellers saa flittige Datter forsømte sit Arbejde for at kjæle for og drømme om sin Kjæreste, og det, sagde hun, klædte da ikke videre godt for en adstadig trediveaars Pige. Derfor var det vist meget fornuftigt, at de inden ret længe bleve Mand og Hustru, for saa behøvede Inger da ikke hver Time paa Dagen at løbe op paa Korshøj for at se ind mod Byen, om han snart vilde komme.

Og paa Korshøj fik han sin Fremtids Virkekreds, thi her fik han sig rejst en lille Vejrmølle, hvortil han anvendte sin opsparede Kapital og fik laant Resten. Kræmmer-Kirsten, der erkjendte, at hun havde gjort Sønnen Uret ved Fordelingen af sit Gods, gjorde sine faa Ejendele i Penge og paanødte ham dem til Hjælp, men han modtog dem rigtignok kun paa den stiltiende Betingelse, at hun fremdeles skulde have et Hjem hos ham. Det fik hun saa ogsaa. I Korshøjhuset levede hun sine sidste Aar og var vistnok lykkeligere — i alt Fald bedre og blidere end nogen Sinde. Det havde alt længe dæmret for hende, at Gods og Penge ikke, som hun forhen havde troet, var det højeste Gode. Nu kom hun til at se klart i det Stykke, thi af Sønnen og Svigerdatteren lærte hun, at et kjærligt Samliv, hvor den ene heller end gjærne vil bære den andens Byrder, fører til en anderledes sand og klar Lykke end den gridske Higen efter Vinding, der dog aldrig tilfredsstilles.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, foreløbig indeholdende følgende udvalgte Fortællinger af „Folkets Almanak“:

Nr. 1. **12 Fortællinger** af Folkets Almanak, med 30 Bill. 40 Øre.
— 2. **Kjærlighed og Had**, Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel, m. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.
— 3. **Det ene Fornødne**, af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse.** — **Et Væddeløb.** — **Nisserne i Bjærgby Bakke** af Em. Henningsen m. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset**, fortalt af ham selv m. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.
— 5. **En Gudsdom**, Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom.** Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden**, ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom**, jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.
— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.
— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter.** — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.
— 9. **Spøgelsevognen**, efter en sand Begivenhed fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.
— 10. **Enkens fortabte Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 11. **Ridefogdens Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.
— 12. **Et fattigt Hjem**, Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret.** Med 5 Billeder. 10 Øre.
— 13. **Geoachino.** Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Huus**, et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 14. **Skytten paa Hvam**, Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut.** Med 16 Billeder. 10 Øre.
— 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat**, Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren**, Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.
— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.